

DE MOLLUSKEN VAN DE DIEMERZEEDIJK.

De Diemerzeedijk loopt van Zeeburg (Amsterdam-Oost) tot bij Muiden, waar de dijk vlak bij de weg Amsterdam-Amersfoort komt.

De beste tijd voor een excursie is het najaar, want dan zijn alle weilanden gemaaid, de sloten vers uitgebaggerd, zodat er veel te vinden is in de hopen waterplanten langs de sloten en er bovendien weinig juveniele mollusken zijn.

Malacologisch valt de Diemerzeedijk eigenlijk in drie delen uiteen, n.l. het dijktaalud zelf, de Buitendijkse polder, de Diemen en de Nes en tot slot het IJsselmeer en de aanspoelsellijn daarvan.

Het dijktaalud bestaat uit gras en grote stenen, waartussen Clausilia biplicata zeer algemeen is. Verder leven er algemeen Oxychilus draparnaldi en O. cellarius, Cochlicopa lubrica, Vallonia excentrica, Agriolimax reticulatus, Arion hortensis, Carychium minimum en C. tridentatum, Copaca nemoralis, Arianta arbustorum, Goniodiscus rotundatus, enz. Bij het Diemerdammerfort ligt een klein moerasje met een oude, droge sluis. Daar wijkt de molluskenfauna iets af. Theba cantiana is daar zeer algemeen, terwijl ik er verder Vertigo pygmaea en V. antivertigo, Limax maximus, Succinea putris, S. pfcifferi, Vallonia costata, enz., aantrof.

De Buitendijkse polder, door de boeren "de Batterij" genoemd, en de Nes bestaan uit weiland met vele polderslootjes. Ook deze zijn rijk aan mollusken. Ik verzamelde er vijf Lymnaea-soorten, acht soorten Planorbis, waaronder een albino P. corneus, en verder Bithynia tentaculata en B. leechi, Physa acuta, Valvata piscinalis en V. cristata en van de bivalven Sphaerium corneum, S. lacustre, Unio pictorum en Anodonta piscinalis. Ook komen er enkele soorten Pisidium voor.

In het IJsselmeer leven op de stenen algemeen Potamopyrgus jenkinsi, Theodoxus fluviatilis en Dreissena polymorpha, terwijl er de laatste jaren ook steeds meer soorten uit het binnenland het IJsselmeer binnendringen, waaronder vooral de beide Bithynia's, Lymnaea ovata, Physa acuta, enz.

De aanspoelsellijn is een onderzoek zeer waard. Er liggen vaak dikke lagen van niets anders dan Pisidium, veel doubletten, waarin P. henslowanum wel dominant is. Ook is er te vinden Unio pictorum, U. tumidus,

Anodonta piscinalis, A. cygnea cygnea en A. cygnea zellensis; op vele kleppen zitten bossen Dreissena polymorpha. Bij nauwkeurig onderzoek levert de vloedlijn tientallen soorten land- en zoetwaterschelpen op, die van de omliggende landerijen afkomstig zijn, zelfs soorten, die ik nooit op de Diemerzeedijk vond, o.a. Pupilla muscorum, Viviparus lacustris en V. viviparus.

Opvallend is ook, dat er nog vele soorten aanspoelen uit de tijd, toen de Zuiderzee nog tegen de dijk opklotste. Soms spoelen nog grote hoeveelheden doubletten aan van Cardium edule var. paludosa en dito van Mya arenaria, alleen wat minder algemeen. Ook is Macoma balthica niet zeldzaam en zijn Littorina littorea, Rissoa membranacea, Assiminea grayana, Phytia myosotis, Hydrobia ulvae en H. stagnalis nog dikwijls te vinden.

Exemplaren die ik vond van Nassarius reticulatus, Spisula subtruncata en Littorina saxatilis zijn waarschijnlijk wel uit het Eemien afkomstig. Bij Schellingwoude, tegenover de Diemerzeedijk, is in 1940 n.l. zand van 20 m. diepte opgezogen en daarmee werden de dijken van het Merwedekanaal, waar dit door het Nieuwe Diep loopt, verzwaard.

Uiteraard is dit overzicht zeer onvolledig. Ik vond er in totaal 83 soorten; 13 soorten leven er niet meer sinds de Zuiderzee afgesloten is, de overige 60 soorten zijn te verdelen in 28 land- en 42 zoetwatermolusken.

- C. Spink.